

การพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

วสิริรักษ์ สิริธิตสม¹ รวีวรรณ ชินะตระกูล²

งามทิพย์ วิมลเกษม³ กฤษ สันธนะกุล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาและประเมินระบบการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (2) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการทำวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย และ (3) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจารย์ในการเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ

ประชากรที่ใช้เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 40 แห่ง จำนวน 15,252 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน สถิติที่ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประชุมกลุ่มย่อย (focus group)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสภาพปัญหาการพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย (1) ด้านการได้รับนโยบายการส่งเสริมของมหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับมาก (2) การได้รับการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยระดับชาติ มีค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับปานกลาง และระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับ 3.31 อยู่ในระดับปานกลาง และ (3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย มีค่าเฉลี่ย 3.56 อยู่ในระดับมาก
2. ด้านศักยภาพในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย ด้านศักยภาพที่มี พบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.41 อยู่ในระดับปานกลาง ในศักยภาพที่ต้องการ พบว่า มีค่าเฉลี่ย 4.36 อยู่ในระดับมาก ศักยภาพในการดำเนินการวิจัย ด้านศักยภาพที่มี พบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.40 อยู่ในระดับปานกลางและในศักยภาพที่ต้องการ พบว่า มีค่าเฉลี่ย 4.40 อยู่ในระดับมาก
3. ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจารย์การเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ ด้านระดับความรู้และทักษะที่มีในปัจจุบัน พบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.22 อยู่ในระดับปานกลาง และสิ่งที่ต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ย 4.42 อยู่ในระดับมากซึ่งได้นำข้อมูลดังกล่าวไปสร้าง Model การพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพ; การทำวิจัยของอาจารย์; กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

¹ สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1518 ถนนประชาชื่น 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
อีเมล: orwaleerak@gmail.com

² คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

³ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

⁴ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

FACULTY'S RESEARCH POTENTIAL DEVELOPMENT BY UTILIZING PARTICIPATIVE RESEARCH PROCESS

Waleerak Sittisom¹ Raweewan Chinatrakol²
Ngamthip Wimolkasem³ Krich Sintanakul⁴

Abstract

The purposes of this research were to develop and evaluate faculty's research potential development system by utilizing participative research process. The population included 15, 252 faculty members from 40 Rajabhat Universities. A total of 377 sample groups were selected by using Krejcie and Morgan (1970) table. Statistics included means, standard deviation, focus group and then using descriptive summary.

The findings revealed that in terms of problem status of the development of management of university research, 1) the university supporting policy had a mean of 3.58 or at a high level, 2) the university promotion of publication at a national level had a mean of 3.50 or at a medium level and at an international level had a mean of 3.31 or at a medium level. 3) the participation of research process had a mean of 3.56 or at a high level. In terms of potential in writing a research proposal, the potential had a mean of 3.41, or at a medium level, required potential had a mean of 4.36, or at a high level, potential in research process had a mean of 3.40, or at a medium level, and required potential had a mean of 4.40 or at a high level. In terms of the evaluation of the importance and necessary to train faculty members to write research papers for international publication, level of knowledge and skill at present had a mean of 3.22, or at a medium level and the need for more training had a mean of 4.42, or at a high level. All of this information will be used to create model for faculty's research potential development by utilizing participative research.

Keywords : Potential Development; Faculty Research; Participative Research Process

¹ Vocational and Technical Education King Mongkut's University of Technology North Bangkok
Thailand 10240

Email: orwwaleerak@gmail.com

² Faculty of Industry Education King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

³ Faculty of Applied Arts King Mongkut's University of Technology North Bangkok

⁴ Faculty of Industry, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 กล่าวว่า การพัฒนาอาจารย์เพื่อให้อาจารย์เป็นอาจารย์นักวิจัยและนำผลงานสู่การเผยแพร่เป็นสิ่งสำคัญต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ควรจะมีระบบกลไกการส่งเสริมสนับสนุนอาจารย์ในการทำวิจัยให้มีศักยภาพและเดินไปในทางเดียวกับยุทธศาสตร์ของประเทศให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 National Research Council of Thailand (NRCT) (2013) ดังปรากฏในปฏิญญาโลกสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้อาจารย์ผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ โดยการยอมรับของสังคมวิชาการระดับนานาชาติมีการเผยแพร่และนำไปใช้อ้างอิงอย่างกว้างขวางทั้งในระดับชาติและนานาชาติงานวิจัยของ Silarat (2006) ปัจจุบันการประกันคุณภาพด้านการวิจัยนั้น สมศ.และสกอ. ไม่เพียงให้ความสำคัญต่อจำนวนชิ้นงานวิจัยเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญกับการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ใน 2 ด้าน คือ (1) ด้านวิชาการหมายถึง การตีพิมพ์เผยแพร่ และ (2) การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับรายงานผลการดำเนินงานของประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ Suan Sunandha Rajabhat University (2013) ด้านกระบวนการในตัวเองชี้ที่ 4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ โดยมหาวิทยาลัยจัดระบบสิ่งที่เผยแพร่ให้มีคุณภาพเชื่อถือได้และรวดเร็วทันเหตุการณ์ (Office of the Higher Education Commission, 2007) จะเห็นว่าคุณภาพของคณาจารย์เป็นเครื่องบ่งบอกถึงคุณภาพของสถาบันการศึกษา แต่ถ้าอาจารย์ขาดการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ทางวิชาการงานวิจัยของ Boonprasert (2003) และประสบการณ์ใหม่ๆ บัณฑิตก็ย่อมด้อยคุณภาพกว่าที่ควรจะเป็นงานวิจัยของ Khanabsakdi (2010,

p.24) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์สภาพปัญหาการวิจัยและข้อบกพร่องในการทำวิจัยของอาจารย์เกิดจากกระบวนการในการทำวิจัยไม่ชัดเจน นอกจากอาจารย์จะมีความรู้ความสามารถที่จะทำงานวิจัยที่มีความถูกต้องเหมาะสมในระเบียบวิธีวิจัยแล้วงานวิจัยของ Wiratchai (1990) อาจารย์ยังต้องมีความรู้ความสามารถในการเขียนบทความวิจัยเพื่อให้ได้รับการเผยแพร่งานวิจัยงานวิจัยของ Vongwanich (2005) เนื่องจากขณะนี้โจทย์ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย คือ การเพิ่มคะแนนตัวชี้วัดด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย และการนำผลงานวิจัยไปอ้างอิงซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ให้ความสำคัญมากขึ้นเพราะเมื่อใดที่อาจารย์ไม่มีการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองแล้ว อาจส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพในด้านการประเมินตนเอง (SAR) การรับรอง/การประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเกณฑ์ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์อันดีของมหาวิทยาลัยที่อาจทำให้เป็นมหาวิทยาลัยที่ล้าหลังมหาวิทยาลัยอื่นๆ ได้

บทบาทนักวิจัยงานวิจัยของ Wiratchai (1990) จึงมิใช่เพียงดำเนินการวิจัยให้แล้วเสร็จอย่างเดียว แต่คุณค่าของนักวิจัยจึงขึ้นอยู่กับที่การเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ผลงานวิจัยนั้นจะไม่ขึ้นหิ้งเพราะเนื่องจากงานวิจัยที่เราทำได้มีเผยแพร่ผลงานในระดับชาติและนานาชาติ ผู้ที่เกี่ยวข้องที่สนใจในเรื่องของเราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงงานวิจัยของ Kaemanee (1996) เป็นการส่งเสริมการเผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัย ทั้งนี้ สถาบันทางการศึกษาต้องสร้างระบบให้ชัดเจนและให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างแรงกระตุ้นเพื่อให้อาจารย์มีความมุ่งมั่นที่จะส่งผลงานวิจัยของตนเองไปนำเสนอ ส่วนงานวิจัยของ Chantalakkana and Ueachieucharkit

(2008) สืบเนื่องจากการวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่ (กว่าร้อยละ 90) ที่ทำโดยคณาจารย์ในสถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยงานวิจัยของ Bumrungrati (2011) อาทิเช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีผลงานวิจัยจำนวนมาก แต่ยังไม่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เท่าที่ควรงานวิจัยของ Jeamamornrat and Intongpan (2012) จุดอ่อนของอาจารย์ในด้านผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มี Impact factor สูงนั้นก็ยังมีย่อยอาจารย์ไม่ค่อยได้ไปตีพิมพ์รวมถึงผลงานที่ได้รับการอ้างอิงก็ยังมีจำนวนน้อยมาก ปัญหาที่คือไม่รู้จะเริ่มเขียนอย่างไรดี ฉะนั้นสอดคล้องกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า จำนวนงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ ยังมีน้อยมาก โดยเฉพาะการเผยแพร่ในรูปแบบของการตีพิมพ์งานวิจัยของ Khamdit (2011) การเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า จำนวนงานวิจัยตีพิมพ์ เผยแพร่ตามตัวชี้วัด 4.3.1 ที่ไม่ผ่านการประกันคุณภาพ อาทิเช่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 3.76 และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 6.97 ทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์ Suan Sunandha Rajabhat University (2013) เบื้องต้นถ้าหากอาจารย์ไม่มีการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิจัยเพื่อเพิ่มเติมศักยภาพในการเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับชาติแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษาได้จากงานวิจัยของ Jamjang, Aranwong, & Polprasert (2013) ควรกระตุ้นให้อาจารย์เข้าใจและตระหนักว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในการผลิตผลงานวิจัยและผลงานวิชาการเพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2555-2559) อาจารย์ควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ผลการวิจัยงานวิจัยของ Eabskul (2011) เพราะว่า การเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนให้ได้รับทราบจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นร่วมกันระหว่างนักวิจัยในกลุ่มสาขาวิชาเดียวกันหรือต่างสาขา หรือสาขาวิชาอื่น ๆ นักวิจัยต้องได้รับการฝึกอบรม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเป็นการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปเผยแพร่ในระดับชาติ นานาชาติ และการนำไปใช้ จึงเห็นสมควรกำหนดแนวทางระบบการส่งเสริมและผลักดันให้อาจารย์ผลิตผลงานวิจัย สู่การเผยแพร่ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการประกันคุณภาพและทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัยในส่วนของตัวชี้วัดได้แก่ จำนวนผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เผยแพร่ในวารสาร การนำเสนอผลงาน Oral Presentation หรือนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและเพื่อสร้างผลการปฏิบัติงานไปสู่ความเป็นเลิศต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการทำวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย
3. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจารย์ในการเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ เก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ จำนวน 40 แห่ง

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ สภาพปัญหาการพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) การได้รับนโยบายการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย (2) สภาพปัจจุบันขององค์ประกอบการส่งเสริมการเผยแพร่งานวิจัยในระดับชาติ/นานาชาติ และ (3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย และองค์ประกอบในการทำวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) ศักยภาพในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย (2) ศักยภาพในการดำเนินการวิจัย และ (3) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการฝึกอบรมอาจารย์การเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่ในระดับชาติและนานาชาติ

ขอบเขตด้านเวลา เดือนกันยายน พ.ศ.2558 - กันยายน 2559

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยนำแนวคิดงานวิจัยของ Pootayanont (2010) และ Saptanont (2009) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ (1) ด้านนโยบายกระบวนการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย (2) ด้านนโยบายกระบวนการส่งเสริม และ (3) สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันขององค์ประกอบ ได้แก่ บริบทและปัจจัยการเผยแพร่ผลงานวิจัย ความพร้อมในการทำวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย และการประเมินหลักสูตรผลการฝึกอบรม แนวคิดคิดของ Stufflebeam (1971) การประเมินเรียกว่าชิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องประกอบไปด้วย

มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (context evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation) การประเมินกระบวนการ (process evaluation) และการประเมินผลผลิต (product evaluation)

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร ประกอบด้วย อาจารย์ที่ผ่านการทำวิจัยหรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาก่อน ในมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศจำนวน 40 แห่ง ประกอบด้วย 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ จำนวน 1,948 คน 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ จำนวน 3,108 คน 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง จำนวน 2,991 คน 4. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มอีสาน จำนวน 4,062 คน 5. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ จำนวน 3,143 คน จาก 40 ราชภัฏรวมจำนวนทั้งหมด 15,252 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากกลุ่มประชากร จำนวน 15,252 คน แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวน 377 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น Silpcharu (2012) เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ และจัดประชุมกลุ่มโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นและแนวโน้มของระบบการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ของมหาวิทยาลัยคิดว่าควรมีลักษณะอย่างไรบ้าง มีองค์ประกอบอะไรบ้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาของระบบการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม 4 ตอนโดยแบ่งเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยโดยแบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่การได้รับนโยบายการส่งเสริมของมหาวิทยาลัยจำนวน 22 ข้อ สภาพปัจจุบันขององค์ประกอบการส่งเสริมการเผยแพร่งานวิจัยในระดับชาติ/นานาชาติจำนวน 16 ข้อ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 องค์ประกอบในการทำวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ศักยภาพในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย จำนวน 18 ข้อ ศักยภาพในการดำเนินการวิจัย จำนวน 13 ข้อ และข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการฝึกอบรมอาจารย์การเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่ในระดับนานาชาติจำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 4 จัดประชุมกลุ่ม Focus group จำนวน 20 คน เพื่อร่างระบบการบริหารจัดการและการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ศึกษาสภาพปัญหาและประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับรวบรวมสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย การเผยแพร่งานวิจัย และการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 คน ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า มีดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.96 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้

ทดลอง (try-out) นำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มทดลอง คืออธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายกำกับงานวิจัย ผู้อำนวยการสำนัก/สถาบันวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัย และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ฉบับ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้คำ ข้อความ และเพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) โดยกำหนดเกณฑ์สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นต้องไม่น้อยกว่า 0.75 ผลการประเมินความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพที่น่าไปใช้ในการวิจัยได้อย่างเหมาะสมต่อไปจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับอาจารย์ที่ผ่านการทำวิจัยหรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาก่อนในมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ ทั้งหมด 15,252 คนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบสอบถามหาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นการฝึกอบรมความเบื้องต้น) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามหาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นการฝึกอบรมความเบื้องต้นโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมไปยังกลุ่มตัวอย่างการวิจัยโดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการ/สำนัก/สถาบันวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ EMS ทางโทรสาร และอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 500 ฉบับได้แบบสอบถามกลับมาจำนวน 377 ฉบับ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ เช่น ความถี่ ร้อยละเพื่อสรุปข้อมูลและประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามหาค่าสถิติโดยใช้

โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าสถิติ แล้วสรุปเป็นความเรียงโดยกำหนดเกณฑ์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับเห็นด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 สำหรับความคิดเห็นในระดับที่น้อยกว่าผู้วิจัยจะนำผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าว และนำข้อเสนอแนะมาใช้ในการปรับปรุงระบบการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมต่อไป

ผลการวิจัย

ด้านที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.80 วุฒิการศึกษาสูงสุดได้แก่ปริญญาโท จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 62.60 รองลงมาปริญญาเอก จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.40 หน่วยงานที่สังกัดส่วนใหญ่เป็นคณะครุศาสตร์ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 สถานภาพในมหาวิทยาลัย ลำดับแรก คือ อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 83.00 รองลงมา คือ อาจารย์และผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 9.80 และผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 7.20 ตามลำดับตำแหน่งทางวิชาการของท่าน ลำดับแรก คือ ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 82.50 รองลงมา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 3.20 และรองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 14.30 ตามลำดับอายุราชการในการทำงาน ลำดับแรกคือ อายุราชการ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.40 รองลงมา ได้แก่ อายุราชการ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.50 อายุราชการ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.10 อายุราชการ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.30 และอายุราชการ 21 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.70 ตามลำดับ ประสบการณ์ในการทำวิจัยพบว่า ไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย คิดเป็นร้อยละ 5.80 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย ลำดับแรกคือ ประสบการณ์ในการทำวิจัย 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ

69.40 รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำวิจัย 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.60 และประสบการณ์ในการทำวิจัย 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.20 ตามลำดับงานวิจัยพื้นฐานพบว่า ไม่เคยทำ คิดเป็นร้อยละ 44.89 รองลงมา เคยทำ วิจัยพื้นฐาน ลำดับแรก คือ จำนวน 1 เรื่อง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 26 รองลงมา จำนวน 2 เรื่อง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.61 และลำดับสุดท้ายจำนวน 6 เรื่องขึ้นไป จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับงานวิจัยประยุกต์พบว่า ไม่เคยทำ จำนวน 207 คิดเป็นร้อยละ 54.90 รองลงมา เคยทำ วิจัยประยุกต์ ลำดับแรก คือ จำนวน 1 เรื่องจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 รองลงมาจำนวน 2 เรื่อง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 และลำดับสุดท้ายจำนวน 6 เรื่องขึ้นไปจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 ตามลำดับงานวิจัยและพัฒนา พบว่า ไม่เคยทำ จำนวน 227 คิดเป็นร้อยละ 60.20 รองลงมา เคยทำ งานวิจัยและพัฒนา ลำดับแรก คือ จำนวน 1 เรื่องจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 รองลงมาจำนวน 2 เรื่อง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 และลำดับสุดท้ายจำนวน 6 เรื่องขึ้นไปจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 ตามลำดับลักษณะงานวิจัยเป็นชุดโครงการพบว่า มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 และงานวิจัยเดี่ยวจำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 การเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยด้วยปากเปล่า ในระดับชาติส่วนใหญ่ ไม่เคย เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยด้วยปากเปล่า ในระดับชาติ จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 รองลงมา เคยการเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยด้วยปากเปล่าในระดับชาติ ลำดับแรกคือจำนวน 1 ครั้งจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 รองลงมาจำนวน 2 ครั้งจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 และลำดับสุดท้ายจำนวน 4 ครั้งจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ

1.10 ตามลำดับ การเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยด้วยปากเปล่า ในระดับนานาชาติส่วนใหญ่ ไม่เคย ไปนำเสนอผลงานวิจัยด้วยปากเปล่า ในระดับนานาชาติ จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 67.40 รองลงมา เคยเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยด้วยปากเปล่า ในระดับนานาชาติ ลำดับแรก คือจำนวน 1 ครั้งจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.40 รองลงมาจำนวน 2 ครั้งจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 และลำดับสุดท้ายจำนวน 4 ครั้งจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10 ตามลำดับ

ด้านที่ 2 สภาพปัญหาการพัฒนากระบวนการวิจัยของมหาวิทยาลัย พบว่าการได้รับนโยบายการส่งเสริมของมหาวิทยาลัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) กระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) (2) การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) (3) กระบวนการพิจารณากลั่นกรองข้อเสนอโครงการวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) (4) กระบวนการพิจารณาอนุมัติข้อเสนอโครงการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) (5) งานติดตามประเมินผลการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ และ (6) การได้รับนโยบายการส่งเสริมของมหาวิทยาลัย น้อยที่สุด ได้แก่ การสร้างเครือข่ายนักวิจัยจากภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$)

การได้รับการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย (ระดับชาติ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) การกำหนดให้ผลงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) (2) นโยบายให้ผลงานวิจัยของอาจารย์ไปเผยแพร่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) (3) การสนับสนุนให้อาจารย์เข้าอบรม

เกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) (4) การเผยแพร่แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้ทราบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) (5) การสร้างเสริมแรงจูงใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ และ (6) การได้รับการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย (ระดับชาติ) น้อยที่สุด ได้แก่ การให้ยืมเงินทดรองจ่ายเพื่อไปเผยแพร่ผลงานวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$)

การได้รับการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย(ระดับนานาชาติ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) การกำหนดให้ผลงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) (2) การให้เกียรติคุณ รางวัล ยกย่องอาจารย์ที่มีผลงานการนำเสนอดีเด่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) (3) การสนับสนุนให้อาจารย์เข้าอบรมเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) (4) การจัดประชุม สัมมนาวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยให้อาจารย์ทราบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) (5) การเผยแพร่แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้ทราบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) ตามลำดับ และ (6) การได้รับการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย (นานาชาติ) น้อยที่สุด ได้แก่ ทรัพยากรที่เอื้อต่อการเผยแพร่ผลงานวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) นโยบายการส่งเสริมการทำวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) (2) การพัฒนาศักยภาพการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) (3) ศักยภาพในการดำเนินการวิจัยอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.64$) (4) การเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) (5) การจัดประชุมสัมมนาวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ และ (6) มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยน้อยที่สุด ได้แก่ การพิทักษ์และรักษาผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$)

ด้านที่ 3 องค์ประกอบในการทำวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ศักยภาพในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย(ศักยภาพที่มี) โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) การเขียนระยะเวลาทำการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.53$) (2) การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) (3) การเขียนนิยามศัพท์ทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) (4) การเขียนวัตถุประสงค์ความสามารถในการเขียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) (5) การเขียนขอบเขตของโครงการวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) ตามลำดับ และ (6) ศักยภาพที่มีน้อยที่สุด ได้แก่ การเขียนงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.53$)

ศักยภาพในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย (ศักยภาพที่ต้องการ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) การเขียนกรอบแนวคิดการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) (2) การเขียนผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) (3) การเขียนปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) (4) การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) (5) การเขียนเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ และ (6) ศักยภาพ

ที่ต้องการพัฒนาน้อยที่สุด ได้แก่ การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

ศักยภาพในการดำเนินการวิจัย (ศักยภาพที่มี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) การเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) (2) การเขียนบทคัดย่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$) (3) การนำเสนอข้อมูลเช่นตาราง ภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) (4) การเขียนข้อเสนอแนะ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) (5) การเขียนสรุปผลการวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับ และ (6) ศักยภาพที่มีน้อยที่สุด ได้แก่ การเขียน Abstract อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$)

ศักยภาพในการดำเนินการวิจัย (ศักยภาพที่ต้องการ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) การเขียนบทคัดย่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) (2) การเขียน Abstract อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) (3) การเขียนอภิปรายผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) (4) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) (5) การเขียนสรุปผลการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) ตามลำดับ และ (6) ต้องการพัฒนาศักยภาพน้อยที่สุด ได้แก่ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจารย์การเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ โดยรวม พบว่า มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 12 ด้าน มีรายการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดที่ต้องได้รับการพัฒนา (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

ลำดับความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมการเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ

การพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย	ความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติม		PNI _{Modified} (I-D)/D	ลำดับ
	($\bar{X}$)	SD		
การเขียน Abstract	4.45	0.79	0.49	1
การจัดรูปแบบการพิมพ์	4.43	0.86	0.42	2
การเขียนวิธีการวิจัย/ระเบียบวิธีวิจัย	4.47	0.84	0.41	3
การเขียนผลการวิจัย	4.44	0.79	0.38	4
การเขียนอภิปรายผล	4.45	0.82	0.38	5
การเขียนบทนำ	4.45	0.78	0.36	6
การเขียนสรุปผล	4.44	0.81	0.36	7
การเขียนวัตถุประสงค์	4.45	0.81	0.35	8
การเขียนคำสำคัญ	4.42	0.83	0.35	9
การเขียนข้อเสนอแนะ	4.34	1.00	0.34	10
การเขียนเอกสารอ้างอิง	4.34	1.00	0.33	11
การเขียนกิตติกรรมประกาศ	4.36	0.93	0.27	12
สรุปในภาพรวม	11.83	0.85	0.37	

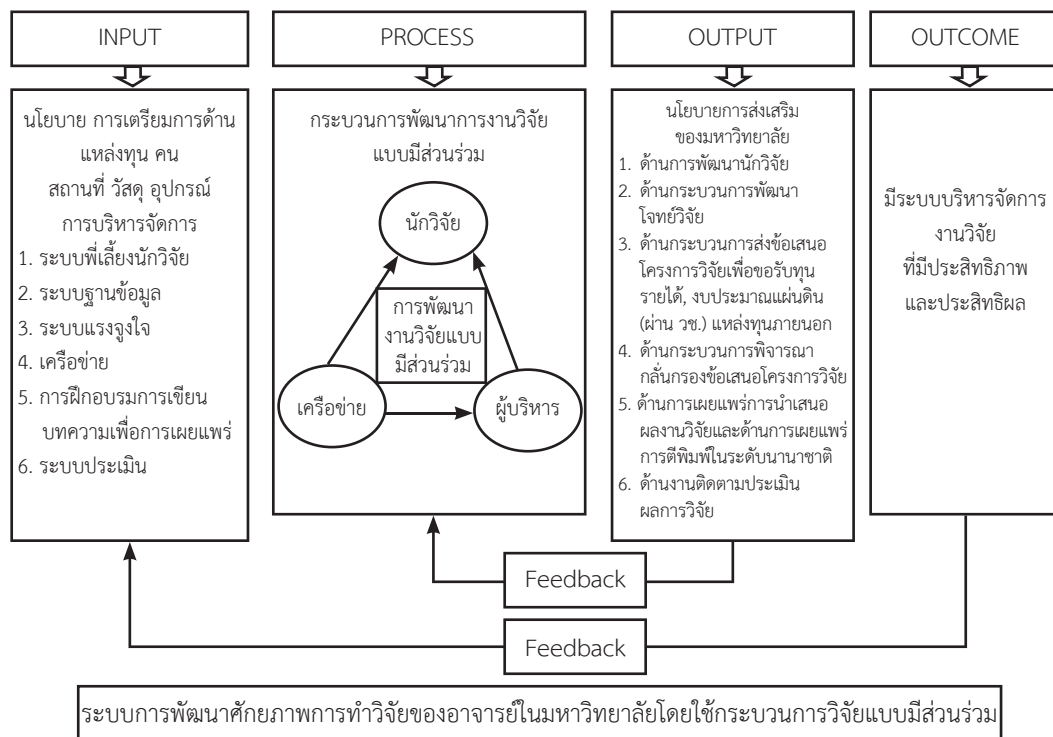
ระบบการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมแสดงถึงความสัมพันธ์ทั้ง 3 องค์ประกอบ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนร่วม คือรองอธิการฝ่ายวิจัยและพัฒนา ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา อาจารย์ นักวิจัย ตัวแทนอาจารย์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่งทั่วประเทศ ทั้งนี้ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันของการปฏิบัติตามระบบการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

ผลในการพิจารณาร่างระบบการพัฒนา ศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้จัดประชุมสัมมนา Focus group ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในการพัฒนา ศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยผู้มีส่วนร่วมแบบเจาะจง จำนวน 20 คน ที่จะเป็นกลุ่มตัวแทนในการทำต้นแบบเพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มราชภัฏในแต่ละภูมิภาคของตนเอง กลุ่มตัวแทนในการร่างระบบการบริหารจัดการและการพัฒนา ศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ได้แก่ผู้บริหาร ประกอบด้วย รองอธิการบดี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย และอาจารย์หรือนักวิจัยกลุ่มรัตนโกสินทร์เพื่อมาพิจารณาร่างระบบ และประเมินความเหมาะสมของระบบ ผู้วิจัยได้จัดประชุมการใช้การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือ ได้แก่รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัย และอาจารย์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่งทั่วประเทศโดยแยกกลุ่มตามมหาวิทยาลัยเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัยอาศัยความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในด้านการวิจัย ตามสัดส่วนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ได้แก่ผู้บริหาร อาจารย์หรือนักวิจัย จำนวน รวมทั้งหมด

20 คน ผลระบบการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 ระบบพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมที่นำเสนอ

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าด้านการได้รับนโยบายการส่งเสริมของมหาวิทยาลัยพบว่ามหาวิทยาลัยมีกระบวนการพัฒนาวิทยวิจัยเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bumrungrati (2011) พบว่า การพัฒนาศักยภาพด้านทิศทางการวิจัย พบว่า คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีระบบบริหารงานวิจัยและสร้างสรรค์โดยมีการพัฒนาสถาบันสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ตามแผนของคณะและมหาวิทยาลัยและให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติจึงมีการจัดการแผนยุทธศาสตร์ปีงบประมาณ 2550-2553 ซึ่งในการประชุมดังกล่าวได้มีการกำหนดกรอบการวิจัยในระดับคณะและระดับกลุ่มวิชา มีการเชื่อมโยงกับกรอบการวิจัยของมหาวิทยาลัยและหาแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพของครูด้านการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการวิจัยเพื่อการปฏิรูปทั้งระบบและสอดคล้องกับ Wiratchai (1990); Vongwanich

(2005) ที่ได้ให้ความเห็นไว้คล้ายกันว่า เป็นแนวทางการส่งเสริมงานวิจัยในสถานศึกษาและการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับที่ Pootayanont (2010) และสอดคล้องกับผลวิจัยของ Bumrungratyati (2011) พบว่า ควรมีการกำหนดภาระงานที่ชัดเจนด้านการวิจัยเพื่อกระตุ้นให้อาจารย์หรือบุคลากรการวิจัยปฏิบัติการทำงานวิจัยมากขึ้นกว่าในปัจจุบันและมีความสุขกับการทำวิจัย โดยกำหนดให้งานวิจัยเป็นภารกิจของอาจารย์อย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับที่ Saptanont (2009) พบว่า รูปแบบการส่งเสริมการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย คือ กำหนดทิศทาง นโยบาย และพัฒนาสมรรถนะการวิจัย และการเสวนาการวิจัยหรือสัมมนาส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านการได้รับการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย (ระดับชาติ) ของอาจารย์ในด้านการให้ยืมเงินทดลองจ่ายเพื่อไปเผยแพร่ผลงานวิจัย ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยน้อยมาก นอกจากนี้ สอดคล้องกับ Tameekul (2009); Warutbangkool (2003) ควรส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัยเพื่อนำเสนอผลงานวิชาการเพื่อเพิ่มความรู้ใหม่ๆ นำมาปรับปรุงในการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ

ด้านการได้รับการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย(ระดับนานาชาติ)ของอาจารย์นั้น น้อยมากสอดคล้องกับผลวิจัยของ Jamjang et al. (2013) พบว่า การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างคือ ส่งเสริมให้อาจารย์ผลิตผลงานวิจัยเพื่อเผยแพร่ และนำไปใช้ประโยชน์สามารถเผยแพร่ผลงานวิจัยได้ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560-2564) กลยุทธ์ที่ 1 เร่งส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานและ

นักวิจัยผลิตผลงานวิจัย องค์ความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีจากงานวิจัยในรูปแบบสหวิทยาการและบูรณาการความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน เพื่อมุ่งเป้าสนองตอบต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศและการกิจของหน่วยงาน (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (National Research Council of Thailand (NRCT) (2013) สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ส่งเสริมการสรรหาสร้างและรักษานักวิจัยที่มีคุณภาพสูง ให้มีการพัฒนาศักยภาพและทักษะในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง และให้เกิดการพัฒนาผลผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพในวงวิชาการส่งเสริมการสร้างสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกและทรัพยากรต่างๆ รวมถึงการสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนงานวิจัยคุณภาพในทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย

ด้านศักยภาพในการดำเนินการวิจัยของอาจารย์ (ศักยภาพที่อาจารย์ต้องการ) พบว่า ต้องการพัฒนาเรื่องการเขียนบทคัดย่อการเขียน Abstract และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ นอกจากนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Methapat and Methakul (1998) พบว่า รูปแบบของกระบวนการจัดการฝึกอบรมที่เหมาะสม ได้แก่ (1) การหาความต้องการของการฝึกอบรม (2) การกำหนดวัตถุประสงค์ และ (3) การออกแบบ และยังตรงกับผลการวิจัยของ Sathirayakarn (2004).พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการฝึกอบรมจะทำให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง ทำให้องค์การมีความสามารถในการแข่งขันและอยู่รอด ถ้าจะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดผู้เกี่ยวข้องจะต้องเลือกใช้เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับลักษณะและความต้องการอบรมนั้นๆ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Buason (2010) พบว่า การเขียนบทความทางวิชาการและ

บทความวิจัยเป็นการเขียนเพื่อนำเสนอเนื้อหาสาระทางวิชาการและการวิจัยให้กลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการในกลุ่มสาขาเดียวกันได้รับรู้ ประกอบกับงานวิจัยของ Phimolbanyoong (2012) สมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการ ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI หรือ Scopus หรือตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการอุดมศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 ทั้งนี้ ผู้ผลิตผลงานวิจัยต้องศึกษารายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการรับรองคุณภาพของผลงานที่จะเผยแพร่เพื่อให้ได้รับการยอมรับ ดังนั้น การขับเคลื่อนให้งานวิจัยสามารถเผยแพร่สู่สาธารณะจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออาจารย์ทุกคนตรงกับผลงานวิจัยของ Sopsatjal (2012)

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยได้ทราบสภาพปัญหาอย่างแท้จริงในการนำไปสู่นโยบายในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นรูปธรรม
2. ได้ทราบศักยภาพของอาจารย์และนักวิจัยที่จะนำไปสู่กระบวนการหรือกำหนดเป็นโครงการที่เหมาะสมของแต่ละกลุ่มในการทำวิจัยเพื่อการเผยแพร่
3. สามารถนำความต้องการจำเป็นของอาจารย์ที่ได้ค้นพบนำไปสู่การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนบทความวิจัยเพื่อการเผยแพร่ได้ถูกต้อง
4. นำไปสู่การทำยุทธศาสตร์เพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏได้อย่างเป็นรูปธรรม

Reference

- Boonprasert, M. (2003). *Management innovation in Higher Education*. Bangkok: Office of the Education Council, Bureau of Policy and Planning. [In Thai]
- Buason, R. (2010). *Evaluation research: Concepts and applications in education*. Khon Kaen: Khon Kaen University, Faculty of Education. [In Thai]
- Bumrunyati, U. (2011). *Development of research potential of Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University*. Khon Khaen: Khon Khaen University Press. [In Thai]
- Chantalakkana, C., & Ueachieucharkit, K. (2008). *The book of research and internationalization*. Bangkok: Aksorn-Siam. [In Thai]
- Eabskul, J. (2011). *The promotion model for research in educational institute* (Doctoral dissertation). King Mongkut's University of Technology North Bangkok. [In Thai]
- Jamjang, K., Aranwong, R., & Polprasert, P. (2013). Strategies for the development of Rajabhat University teachers' research competencies in the Lower Northern Region. *Journal of Education Naresuan University*, 15(2), 86-96. [In Thai]

- Jeamamornrat, R. & Intongpan, O. (2012). Development of systems and Mechanisms to enhance research productivity in the Colleges of Nursing under the supervision. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health*, 22(1), 68-75. [In Thai]
- Kaemanee, T. (1996). *Writing academic articles: A guide to writing articles and academic papers*. Bangkok: Chulalongkorn University, Faculty of Education. [In Thai]
- Krejcie, R. V., & Morgan D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Khanabsakdi, S. (2010). *Faculty council recommendations to the University*. Bangkok: Higher Education Office. [In Thai]
- Khamdit, S. (2011). 2P 4M: Research promotion in Private Higher Education Institutions. *Suthiparitat Journal*, 25(75), 29-44. [In Thai]
- Methapat, P., & Methakul, T. (1998). *Development of vocational and technical education curriculum*. Bangkok: King Mongkut's Institute of Technology North Bangkok, Faculty of Industrial Education. [In Thai]
- National Research Council of Thailand (NRCT). (2013). *National Research Policy and Strategy No.8 (2012-2016)*. Bangkok: Author. [In Thai]
- Pootayanont, D. (2010). *Development of University research management model* (Master' thesis). King Mongkut's University of Technology North Bangkok. [In Thai]
- Phimolbanyoong, R. (2012). Writing research articles for publication in academic journals. *Journal of SIMA, Graduate School Nakhon Ratchasima Rajabhat University*, 1(1), 5-12. [In Thai]
- Saptanont, J. (2009). *Development of research promotion model for University lecturers* (Doctoral dissertation). King Mongkut's University of Technology North Bangkok. [In Thai]
- Silpcharu, T. (2012). *Research and analysis of statistical data with SPSS and AMOS*. Bangkok: Business R& D. [In Thai]
- Stufflebeam, D. (1971). *Educational evaluation and decision-making*. Itasca, IL: Peacock.
- Sopsatial, P. (2012). Development of Rajabhat University Faculty members in fast changing. *Education Journal*, 40(1), 192-201. [In Thai]
- Sathirayakarn, P. (2004). *Alternative: Model development trainers in job instructional techniques* (Master's thesis). King Mongkut's University of Technology North Bangkok. [In Thai]
- Silarat, P. (2006). *Thai qualifications framework for Higher Education*. Bangkok: The Higher Education Commission. [In Thai]

- Suan Sunandha Rajabhat University. (2013). Indicators of performance indicators: Fiscal year. *Bulletin*, 19(4), 24-30. [In Thai]
- Tameekul, C. (2009). *The researcher development model of teacher competency under the Office of Vocational Education Commission* (Doctoral dissertation). King Mongkut's University of Technology North Bangkok. [In Thai]
- Vongwanich, S. (2005). *Research needs assessment*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Warutbangkool, W. (2003). *Liberal arts for leaders*. Bangkok: Ruamsarn. [In Thai]
- Wiratchai, N. (1990). Abstract writing and keyword research. *The Journal of Educational Measurement*, 12(35), 43-72. [In Thai]